

POSTANOWIENIE

Dnia 19 kwietnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Renata Żywicka

w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziałowi w Warszawie
z udziałem B. C., J. J., M. S., K. W. oraz L. sp. z o.o. z siedzibą w W.
o podleganie obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 19 kwietnia 2023 r.,
skargi kasacyjnej organu rentowego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Warszawie
z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt III AUa 135/19,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie na rzecz T. S.A. z siedzibą w W. kwotę 960 zł (dziewięćset sześćdziesiąt) tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.**

[SOP]

UZASADNIENIE

Sąd Apelacyjny w Warszawie wyrokiem z dnia 22 marca 2022 r. w sprawie z odwołania T. S.A. z siedzibą w W. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych [...] Oddziału w Warszawie w przedmiocie podlegania obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym, z udziałem ubezpieczonych B. C., J. J., M. S., K. W. oraz zainteresowanej L. sp. z o.o. z siedzibą w W., na skutek apelacji odwołującej się od wyroku Sądu Okręgowego w Warszawie z dnia 6 listopada 2018 r., (którym oddalono odwołania), zmienił zaskarżony wyrok w części w pkt 1 i poprzedzającą

go decyzję ZUS nr [...] z dnia 7 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdził, że B. C. podlegała obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 sierpnia 2014 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 1); zmienił zaskarżony wyrok w części w pkt 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS nr [...]1 z dnia 8 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdził, że J. J. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2015 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 2); zmienił zaskarżony wyrok w części w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS nr [...]2 z dnia 9 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdził, że L. S. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 9 lipca 2014 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 3); zmienił zaskarżony wyrok w części w pkt 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS nr [...]3 z dnia 9 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdził, że M. S. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 23 kwietnia 2015 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 4); zmienił zaskarżony wyrok w części w punkcie 1 i poprzedzającą go decyzję ZUS nr [...]4 z dnia 9 grudnia 2015 r. w części w ten sposób, że stwierdza, że K. W. podlegał obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym u płatnika składek T. S.A. z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w okresie od 1 lipca 2014 r. do 31 lipca 2014 r. i w pozostałym zakresie oddalił odwołanie (pkt 5); zmienił zaskarżony wyrok w punkcie 2 w całości w ten sposób, że zniósł wzajemnie między stronami koszty zastępstwa prawnego (pkt 6); oddalił apelację w pozostałym zakresie (pkt 7); zniósł wzajemnie między stronami koszty procesu w postępowaniu apelacyjnym (pkt 8).

Powyższy wyrok został przez organ rentowy zaskarżony skargą kasacyjną w części, tj. w zakresie, w jakim w punktach 1, 2, 3, 4, 5 zmienia wyrok Sądu pierwszej instancji i zaskarżone decyzje przez ograniczenie okresów podlegania obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu zatrudnienia na podstawie umowy o pracę w T. S.A. wobec B. C. do 31 sierpnia 2014 r., wobec J. J. do 31

lipca 2015 r., wobec L. S. do 9 lipca 2014 r., wobec M. S. do 23 kwietnia 2015 r., wobec K. W. do 31 lipca 2014 r. oraz w pkt 6 i 8 przez wzajemne zniesienie kosztów zastępstwa prawnego.

Skargę oparto na podstawie naruszenia prawa materialnego: 1) art. 30 § 1 pkt 3 k.p. w związku z art. 61 § 1 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez ich niezastosowanie; 2) art. 30 § 1 pkt 3 i § 3 k.p. w związku z art. 60 k.c., przez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie przez przyjęcie, że w niniejszej sprawie doszło do skutecznego rozwiązania umowy o pracę, w sytuacji gdy T. S.A. nie złożyła ubezpieczonym skutecznego oświadczenia woli w tym zakresie oraz uznanie, że rozwiązanie umowy o pracę może nastąpić przez doręczenie pracownikowi świadectwa pracy; 3) art. 97 § 1 k.p. w związku z art. 60 k.c. w związku z art. 300 k.p., przez niewłaściwą wykładnię oraz uznanie, że świadectwo pracy wystawione przez L. stanowi oświadczenie woli T. S.A. o rozwiązaniu umowy o pracę z ubezpieczonymi, tym bardziej, iż świadectwo pracy jest oświadczeniem wiedzy pracodawcy a nie woli, wydawane jest w następstwie rozwiązania stosunku pracy, co wyłącza możliwość uznania, że wywołuje skutek rozwiązania stosunku pracy; 4) art. 6 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (obecnie jednolity tekst: Dz.U. z 2022 r., poz. 1009, dalej: ustawa systemowa) w zw. z art. 231 k.p., przez niewłaściwe zastosowanie, tj. pominięcie funkcji ochronnej powołanych przepisów względem pracowników/ubezpieczonych przez przyjęcie, iż rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L.), który faktycznie nie przejął pracowników jest skuteczne wobec pracowników/ubezpieczonych

Skarżący podniósł również zarzut naruszenia przepisów postępowania: 1) art. 327¹ k.p.c., przez niewyjaśnienie w uzasadnieniu, na jakiej podstawie Sąd Apelacyjny uznał, iż nastąpiło rozwiązanie umowy o pracę pomiędzy T. S.A. a ubezpieczonymi; 2) art. 382 k.p.c. w zw. z art. 473 § 1 k.p.c., przez ustalenie, iż współpraca ubezpieczonych z T. S.A. zakończyła się z chwilą rozwiązania umowy o pracę z L. Sp. z o.o., mimo że okoliczność kontynuowania współpracy jak i formy współpracy ubezpieczonych nie była w ogóle badana i wyjaśniana w trakcie toczącego się postępowania; 3) art. 245 k.p.c., przez nieuwzględnienie faktu, iż świadectwo pracy jest dokumentem prywatnym stanowiącym jedynie dowód tego,

że osoba, która go podpisała złożyła oświadczenie w nim zawarte; 4) art. 233 § 1 k.p.c., przez uznanie, iż strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze pomimo, że Sąd drugiej instancji rozstrzygnął, iż nie doszło do przejęcia części zakładu pracy, przy jednoczesnym ograniczeniu rozstrzygnięcia decyzji do wskazania daty, w jakiej zdaniem Sądu ustał stosunek pracy ubezpieczonych z T. S.A.; 5) art. 100 k.p.c. przez niewłaściwe zastosowanie, tj. uznanie, iż strony wygrały i przegrały proces w jednakowym rozmiarze.

Skarżący wniósł o uchylenie wyroku Sądu Apelacyjnego w zaskarżonej części i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania, ewentualnie o uchylenie wyroku w zaskarżonej części i orzeczenie w tym zakresie co do istoty sprawy przez oddalenie odwołania oraz o zasądzenie od odwołującej się na rzecz organu rentowego kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołał się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej. W ocenie skarżącego oczywista zasadność skargi wynika z tego, że rozwiązanie umowy o pracę przez podmiot trzeci (L. - podmiot który w sposób pozorny „przejął” część zakładu pracy) niezwiązany żadnym węzłem prawnym z T. S.A. i ubezpieczonym nie może być uznane za wystarczającą przesłankę do uznania, iż stosunek pracy zawarty z T. S.A. ustał, z uwagi na fakt, iż samo świadectwo pracy wskazujące na datę rozwiązania stosunku pracy nie jest jednostronną czynnością pracodawcy wskazującą na zamiar rozwiązania umowy, tylko oświadczeniem wiedzy pracodawcy, który sporządzając świadectwo pracy pozostaje w słusznym bądź mylnym przeświadczeniu, że dany stosunek pracy uległ rozwiązaniu.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną odwołująca się T. S.A. wniosła o odmowę przyjęcia skargi do rozpoznania i zasądzenie od skarżącego na jej rzecz zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna służy realizacji interesu publicznego w sprawowaniu wymiaru sprawiedliwości. Funkcje postępowania kasacyjnego powodują, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania oraz jego uzasadnienie powinny

koncentrować się na wykazaniu, iż w konkretnej sprawie zachodzą okoliczności przemawiające za interwencją Sądu Najwyższego. Rozpoznanie skargi kasacyjnej następuje tylko z przyczyn kwalifikowanych, wymienionych w art. 398⁹ § 1 pkt 1-4 k.p.c. i tylko w przypadku przekonania Sądu Najwyższego przez skarżącego, za pomocą jurystycznej argumentacji, że zachodzi publicznoprawna potrzeba rozstrzygnięcia sformułowanego w skardze zagadnienia prawnego przy jej merytorycznym rozpoznawaniu.

Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, gdy w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona.

Sąd Najwyższy jednolicie przyjmuje, że odwołanie się do przesłanki z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wymaga nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, iż przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Skarżący powinien więc w wywodzie prawnym wykazać kwalifikowaną postać naruszenia przepisów prawa materialnego lub procesowego polegającą na jego oczywistości, widocznej *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 14 lipca 2005 r., III CZ 61/05, OSNC 2006 nr 4 poz. 75; z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, LEX nr 198531; z dnia 9 marca 2012 r., I UK 370/11, LEX nr 1215126; z dnia 1 stycznia 2012 r., I PK 104/11, LEX nr 1215774). Ponadto przez oczywistą zasadność skargi kasacyjnej rozumie się sytuację, w której zaskarżone orzeczenie sądu drugiej instancji w sposób ewidentny narusza konkretne przepisy prawa. Zatem we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, jak i w jego uzasadnieniu, niezbędne jest powołanie konkretnych przepisów prawa, z którymi wyrok sądu drugiej instancji jest w oczywisty sposób sprzeczny (por. postanowienie

Sądu Najwyższego z dnia 30 listopada 2012 r., I UK 414/12, LEX nr 1675171). Jednak o tym, że skarga jest oczywiście uzasadniona nie może decydować argumentacja zawarta w uzasadnieniu jej podstaw (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 2 kwietnia 2008 r., II PK 347/07, LEX nr 465860). Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tych wymagań odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo określeniem „rażącego”, „ewidentnego”, „kwalifikowanego” lub „oczywistego”, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia (por. postanowienia Sądu Najwyższego: z dnia 5 lutego 2014 r., III PK 86/13, LEX nr 1644571; z dnia 20 sierpnia 2014 r., II CSK 77/14, LEX nr 1511117; z dnia 11 kwietnia 2018 r., III UK 98/17, LEX nr 2497587).

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania zawarty w skardze kasacyjnej nie spełnia warunków właściwych dla powołanej przez skarżącego przesłanki przedsądu. Skarżący nie powołuje przepisu, którego naruszenie miałoby postać naruszenia kwalifikowanego, widocznego na „pierwszy rzut oka”. Nie jest też wystraszające zastąpienie wywodu prawnego w uzasadnieniu wniosku samym tylko stwierdzeniem, że zdaniem skarżącego zaskarżone orzeczenie zostało wydane w wyniku niewłaściwego zastosowania prawa. Skarżący powołując się na oczywistą zasadność skargi kasacyjnej i podnosząc, że znajdujące się w aktach świadectwa pracy ubezpieczonych wystawione przez L. nie mogą zostać uznane za wystarczające do przesądzenia, kiedy ustał stosunek ubezpieczeniowy istniejący między T. S.A. a ubezpieczonymi, nie powołał przepisów prawa, które zostały jego zdaniem w ewidentny sposób naruszone i w naruszeniu których upatruje oczywistej zasadności skargi. Skarga kasacyjna powinna być tak zredagowana i skonstruowana, aby Sąd Najwyższy nie musiał poszukiwać w jej podstawach lub ich uzasadnieniu pozostałych elementów kreatywnych skargi ani tym bardziej się ich domyślać (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 9 czerwca 2008 r., II UK 38/08, LEX nr 494134).

Ponadto w analogicznych sprawach również ze skargi kasacyjnej organu rentowego, w której skarżący powoływał się na oczywistą zasadność skargi, Sąd Najwyższy w uzasadnieniu postanowień (z dnia 27 stycznia 2022 r., II USK 382/21; z dnia 21 września 2022 r., II USK 1/22; z dnia 14 września 2022 r., II USK 693/21),

również wskazał, że wniosek o przyjęcie skargi do rozpoznania nie spełnia wyżej określonych kryteriów, ponieważ zawarta w nim argumentacja, mająca uzasadniać oczywistą zasadność skargi, w istocie stanowi wyłącznie niedopuszczalną w postępowaniu kasacyjnym próbę podważenia przeprowadzonej przez Sąd drugiej instancji oceny materiału dowodowego oraz dokonanych na tej podstawie ustaleń faktycznych, z których wynikało, że wymienieni w zaskarżonym wyroku ubezpieczeni byli zatrudnieni w T. S.A., a co za tym idzie podlegali obowiązkowym ubezpieczeniom społecznym z tytułu tego zatrudnienia w okresach wskazanym przez Sąd Apelacyjny. Powoływanie się na błąd w przeprowadzonej ocenie dowodów i dokonanych na tej podstawie ustaleniach faktycznych nie może być podstawą skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 k.p.c.), ponieważ ustalenia te są wynikiem swobodnej oceny dowodów dokonywanej przez sąd *meriti*. Sąd Najwyższy, zgodnie z art. 398¹³ § 2 k.p.c., jest związany ustaleniami faktycznymi stanowiącymi podstawę zaskarżonego orzeczenia, co oznacza, że w przypadku poddania skargi kasacyjnej merytorycznej ocenie i tak musiałby uwzględnić owe ustalenia faktyczne przy rozpatrywaniu powołanych w skardze zarzutów naruszenia prawa materialnego, którego przepisy stanowiły podstawę prawną rozstrzygnięcia zawartego w zaskarżonym wyroku.

Skarżący nie wykazał zatem, aby zaskarżone orzeczenie było dotknięte tego rodzaju kwalifikowaną wadą prawną, która mogłaby być uznana za elementarną lub oczywistą, a która by uzasadniała twierdzenie o oczywistej zasadności wniesionej skargi kasacyjnej.

Z powyższych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, orzekając o kosztach postępowania kasacyjnego stosownie do art. 98 § 1 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c.

[SOP]

[f.n]

